

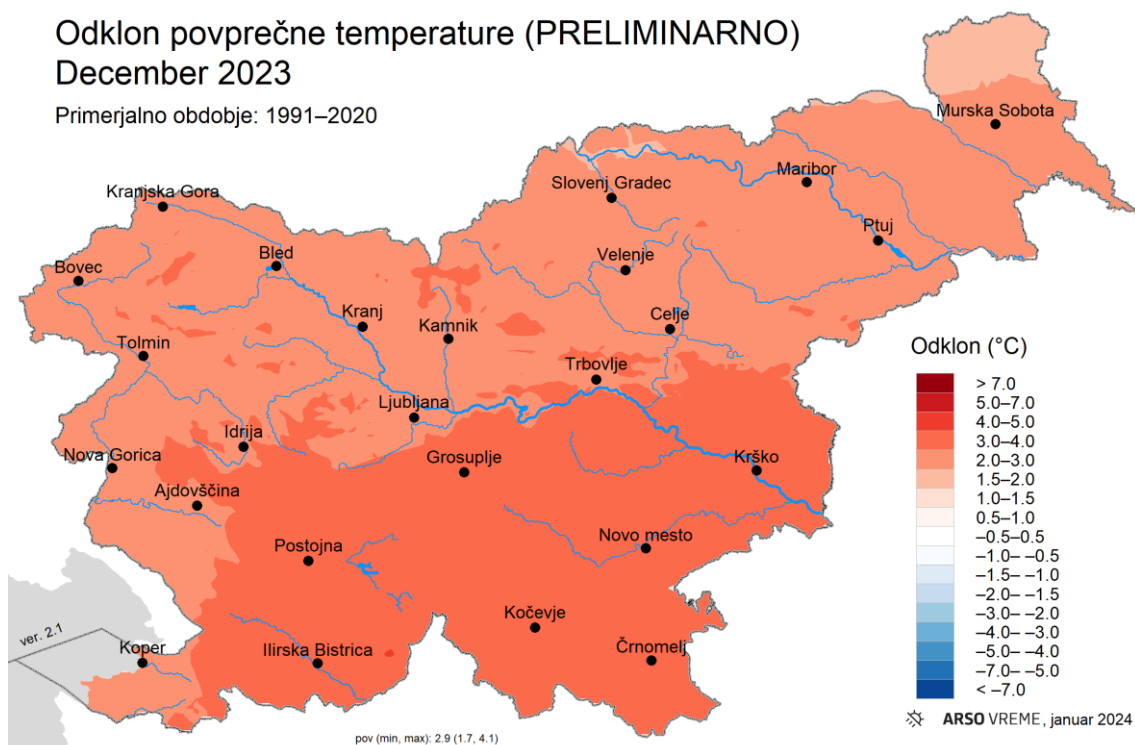
Podnebne značilnosti decembra 2023

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bil letošnji december najtoplejši vsaj od leta 1950. Padavin je bilo več kot običajno, nadpovprečno je bilo tudi število sončnih ur.

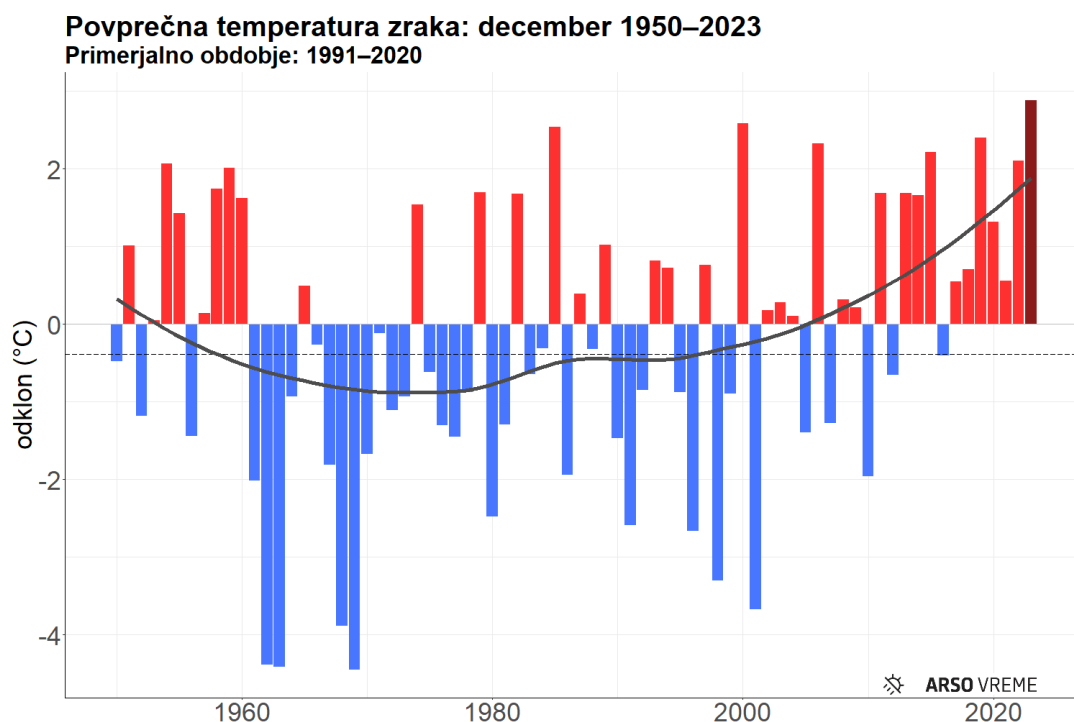
Letošnji december je bil najtoplejši vsaj po letu 1950, odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991–2020 je na državni ravni znašal 2,9 °C. Z 0,2 in 0,3 °C manjšim odklonom mu sledita decembra 2000 in 1985. Najhladnejša sta bila v tem obdobju decembra v letih 1963 in 1969, oba z odklonom −4,4 °C, negativni odklon nad 4 °C je imel še december 1962.

Največji temperaturni odklon glede na primerjalno obdobje je bil letos v južni in jugovzhodni ter delu osrednje Slovenije pa tudi ponekod v višinah (Kredarica), kjer je znašal večinoma med 3,0 in 4,1 °C, drugod med 1,7 in 3,0 °C. Glede na temperaturni razpon v obdobju 1991–2020 je bil december v večini Slovenije zelo toplel (med 91. in 98. centilom), ponekod v severovzhodni Sloveniji toplel (med 75. in 91. centilom) oz. normalen (Murska Sobota 70. centil), v južni Sloveniji in delih osrednje ter tudi severovzhodne Slovenije pa izjemno toplel (zgornja dva centila).

Decembrska povprečna temperatura je od petdesetih let prejšnjega stoletja do sredine sedemdesetih let prejšnjega stoletja padala, do sredine devetdesetih let se nato ni veliko spreminjala, od takrat pa izrazito narašča. Decembrski so se od takrat segreli v povprečju za okrog 2,5 °C. V tem tisočletju smo imeli 17 nadpovprečno in šest podpovprečno toplih decembrov. Letošnji december je že sedmi nadpovprečno toplel december po vrsti.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka decembra 2023 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v decembrih 1950–2023 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. December 2023 je označen s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega primerjalnega obdobja 1981–2010 je označeno s črtkano vodoravnico.

Decembrska višina padavin je bila na ravni države glede na primerjalno obdobje 1991–2020 nadpovprečna. Kazalnik višine padavin je na državni ravni znašal 147 %, kar uvršča december 2023 med šestnajst najbolj namočenih od leta 1950. Najbolj namočen v tem obdobju je bil december 1959 s kazalnikom padavin 241 %, kazalnik padavin nad 200 % je imel še december 1950 (211 %). V tem obdobju sta bila na ravni države najmanj namočena praktično popolnoma suha decembra 2015 in 2016 s kazalnikoma padavina okoli 1 %.

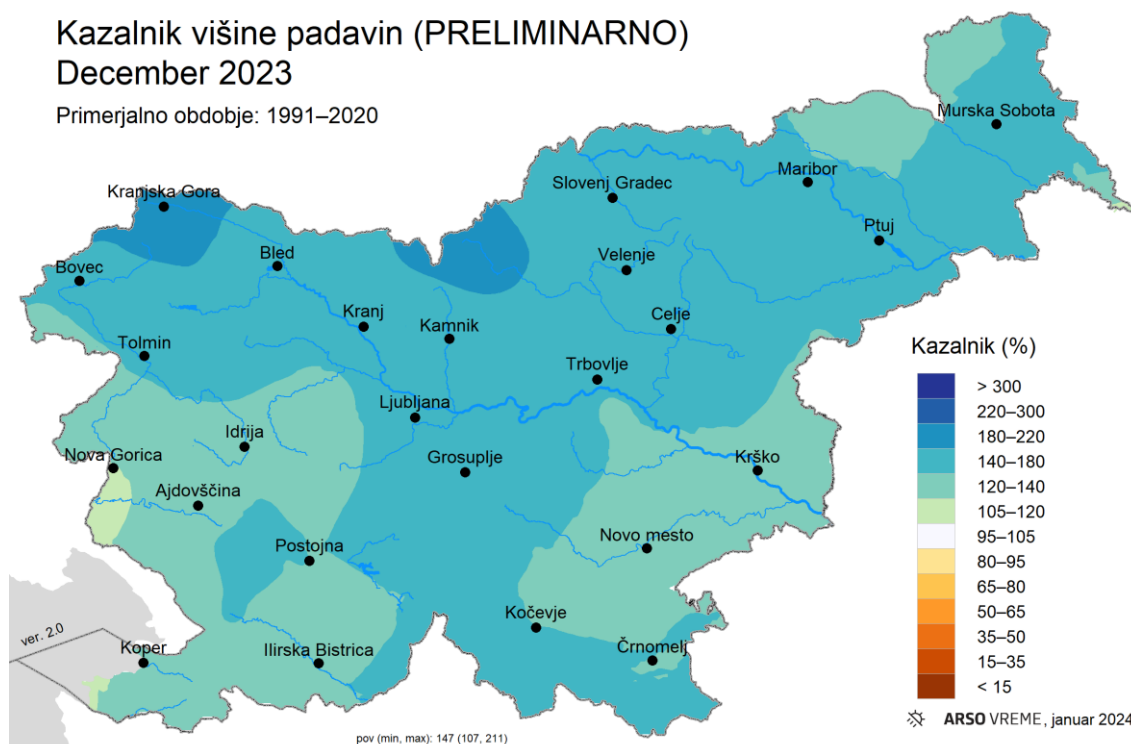
Prostorsko gledano je bil letošnji december glede na dolgoletno obdobje po vsej Sloveniji nadpovprečno namočen. Največ padavin je bilo v Kamniško-Savinjskih in Julijskih Alpah, kazalnik padavin je tu segel čez 180 %. V severni polovici Slovenije, od osrednje Slovenije preko Bloške planote do Bele krajine ter na Nanosu je bil kazalnik višine padavin nad 140 %, drugod po državi pa med 120 % in 140 %, nekoliko manj na Obali in Krasu. Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil letošnji december v delih severne in osrednje Slovenije moker (med 75. in 91. centilom), v Kamniško-Savinjskih Alpah tudi zelo moker (med 91. in 98. centilom). Drugod je bil letošnji december normalno namočen (med 25. in 75. centilom).

Povprečna decembrska višina padavin je na ravni države od leta 1950 do okoli leta 1980 padala, od takrat pa rahlo raste. V tem tisočletju je bilo na ravni države devet decembrov s kazalnikom padavin nad in 14 pod povprečno vrednostjo obdobja 1991–2020.

Kazalnik višine padavin (PRELIMINARNO)

December 2023

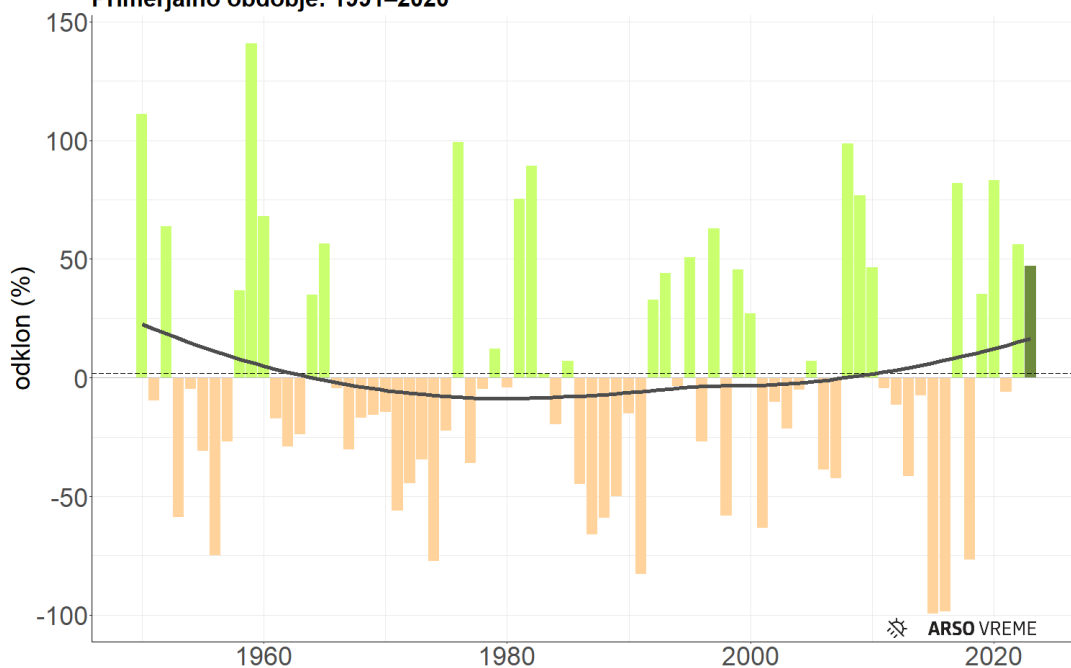
Primerjalno obdobje: 1991–2020

Slika 3. Kazalnik višine padavin decembra 2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Višina padavin: december 1950–2023

Primerjalno obdobje: 1991–2020

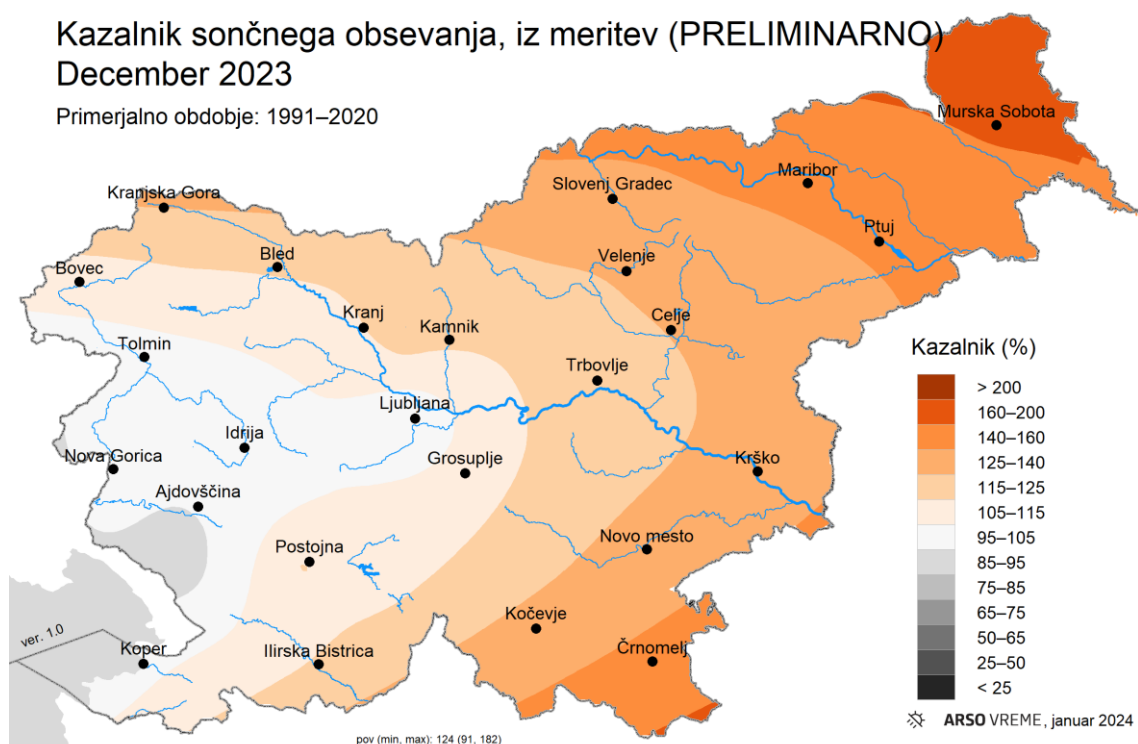
Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v decembrih 1950–2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. December 2023 je označen s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega referenčnega obdobja 1981–2010 je označeno s črtkano vodoravnico.

Kljub obilici padavin je bila zaradi zelo toplega vremena decembra snežna odeja po nižinah skromna. Ob hladnejšem vremenu v začetku meseca je zapadlo do nekaj centimetrov snega, ki pa je v nekaj dneh skopnel. Ponekod v sredogorju je snežilo tudi sredi meseca, a kaj dosti snega ni zapadlo. Drugače pa je bilo nad okoli 2000 metri, kjer je skozi mesec zapadlo kar precej snega. Tam je bila snežna odeja povprečno ali celo nadpovprečno debela za december. Na Kredarici smo sredi meseca izmerili do 215 cm debelo snežno odejo. Vnovič se je znatno odebela v silvestrski noči, 1. januarja zjutraj je bilo snega 250 cm.

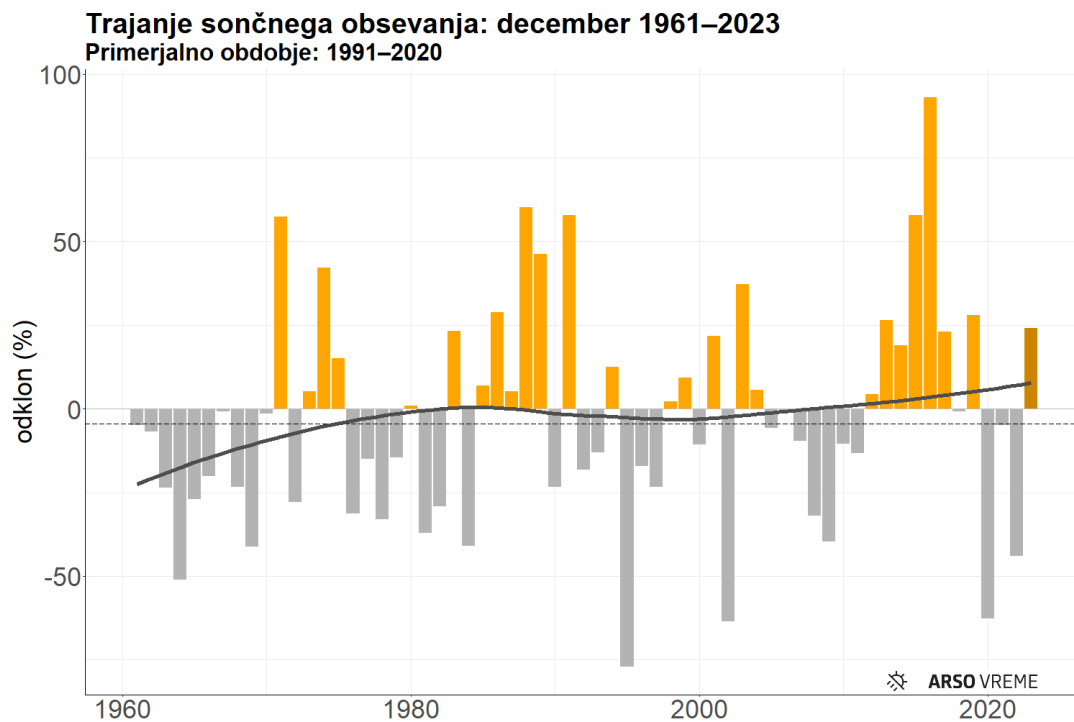
Letošnji december je bil na ravni Slovenije nadpovprečno osončen, s kazalnikom 124 %, kar ga uvršča med 12 najbolj osončenih od leta 1961. V tem obdobju je bil najbolj osončen december 2016 s skoraj dvakratnikom običajnih sončnih ur za december (kazalnik 193 %). Najmanj je bil osončen december 1995 s kazalnikom 23 %.

Letošnji december je bil le na Krasu podpovprečno osončen (med 85 % in 95 %), število sončnih ur se je proti vzhodu povečevalo, na skrajnem severovzhodu države je kazalnik sončnega obsevanja presegel 160 % (Murska Sobota 165 %). Glede na razpon vrednosti kazalnika sončnega obsevanja v obdobju 1991–2020 je bil december od zahodne Sloveniji prek Ljubljane do Kozjanskega normalno osončen (med 25. in 75. centilom), proti severu, severovzhodu in jugovzhodu Slovenije pa precej osončen (med 75. in 91. centilom). V Prekmurju je bil december celo izjemno osončen (zgornja dva centila).

Trajanje sončnega obsevanja v decembru na ravni države ne kaže izrazitejšega oziroma značilnega trenda. V tem tisočletju je bilo 11 decembrov s pozitivnim in 12 z negativnim odklonom osončenosti od dolgoletnega povprečja 1991–2020.

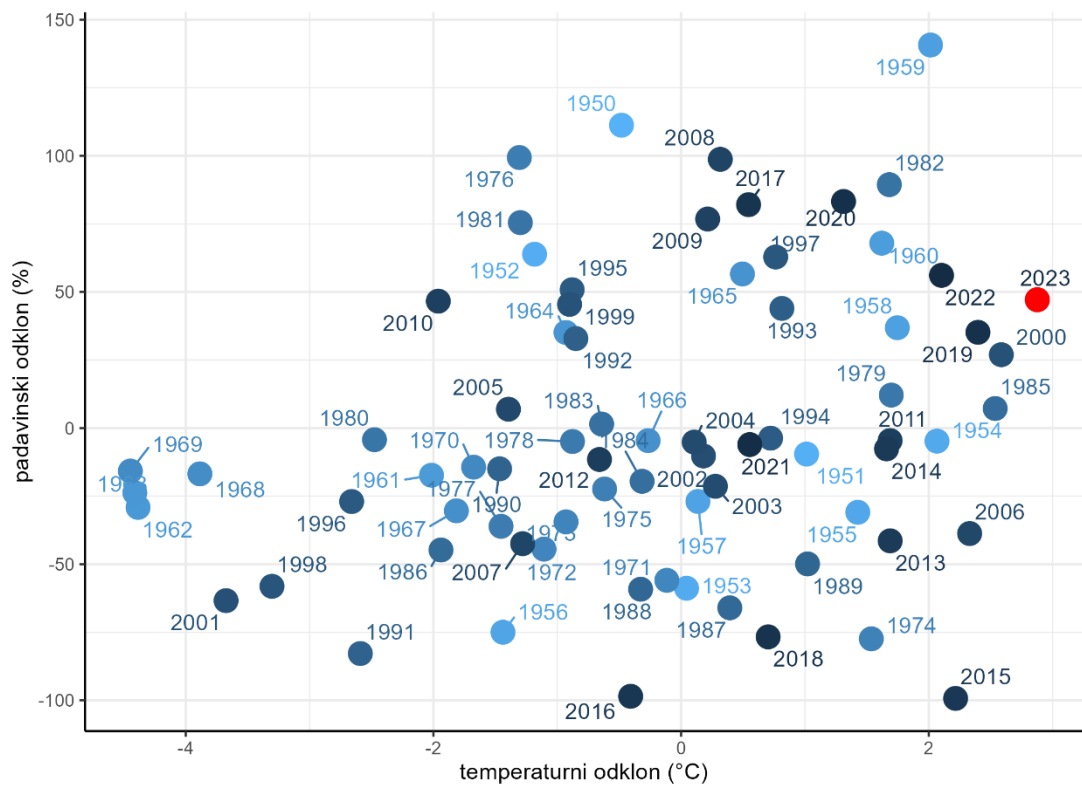
Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja decembra 2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike.

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v decembrih 1961–2023 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. December 2023 je označen s temnejšo barvo. Povprečje prejšnjega referenčnega obdobja 1981–2010 je označeno s črtkano vodoravnico.

December 2023 je po skupni mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin najbolj podoben decembroma 2019 in 2000. Od obeh je bil toplejši in tudi bolj namočen. Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi

<https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.

Slika 7. Razsevni grafikon kazalnika višine padavin od odklona povprečne temperature zraka za decembre v letih 1950–2023. Svetlost barve kroga je povezana z letnico; starejša leta so svetlejša, novejša leta temnejše barve. Letošnji december je označen z rdečim krogcem.